

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/67/2023
Identifikačné číslo spisu: 7517012268
Dátum vydania rozhodnutia: 13.12.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:7517012268.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 13. decembra 2023 v Bratislave v trestnej veci obvineného R. E. pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c), písm. e) Trestného zákona, o dovolaní obvineného podanom proti rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 4T/1/2018, z 11. mája 2018 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného R. E. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn.. 4T/1/2018, z 11. mája 2023 bol obvinený R. E. uznaný za vinného zo spáchania zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c), písm. e) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, ako je podrobne rozvedené v skutkovej vete výrokovej časti skôr zmieného rozsudku okresného súdu.

Za to bol menovanému podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. l) Trestného zákona a za použitia § 39 ods. 1 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, na výkon ktorého bol menovaný zaradený podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia; napokon súd podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní 2 (dva) roky.

Proti rozsudku Okresného súdu Košice I podal obvinený R. E. dovolanie, a síce s poukazom na údajné naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu), a síce argumentujúc nasledovne.

„ ... [obvinený] bol odsúdený rozsudkom okresného súdu na základe ním uskutočneného vyhlásenia ... v súlade s § 257 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ktoré konajúci súd na hlavnom pojednávaní konanom 11. mája 2023 uznesením prijal a ... vyhlásil, že dokazovanie sa v rozsahu, akom obžalovaný

spáchanie skutku priznal nevykoná a vykoná len dôkazy súvisiace s výrokom o treste. Predmetnému hlavnému pojednávaniu ... predchádzal jeho výsluch na Okresnom súde Košice I dňa 20. apríla 2023 po tom, ako bol toho istého dňa obmedzený na slobode príslušníkmi Policajného zboru. Na predmetnom výsluchu nebol prítomný obhajca dovolateľa. Obhajca bol telefonicky upovedomený. ... [obvinený] poukazuje na to, že v uvedených prípadoch, a to v prípade, kedy urobil vyhlásenie o vine a v prípade jeho výsluchu dňa 20. apríla 2023 vykonával svoje právo na obhajobu v materiálnom poňatí, a teda sa obhajoval sám, a teda sám sa svojimi úkonmi aktívne bránil.

Zo záverov znaleckého posudku č. 22/2017 má obvinený za to, že z neho vyplýva jednoznačný záver o tom, že trpí duševnou poruchou, ktorá mu jednak bráni chápať zmysel trestného stíhania a zároveň mu bráni v riadnom uplatňovaní materiálneho práva na obhajobu, keďže konanie obvineného je pri vykonávaní procesných úkonov, resp. úkonoch pri ktorých aktívne vystupuje v konaní ovplyvnené duševnou poruchou, ktorou trpí, a teda jeho prejav vôle nie je odrazom jeho vnútorného presvedčenia, ktoré zároveň môže byť duševnou poruchou ovplyvnené ako konštatuje aj znalec, kedy uvádza, že „jeho odpovede nebudú hodnoverné.“ ... o jeho zlom psychickom stave, ktorý má vplyv na jeho rozpoznávaciu a ovládaciu zložku vedomia svedčí aj vybudovaná závislosť na diazepam, ktorá je zapríčinená tragickými rodinnými udalosťami ešte v 90 - tých rokoch odkedy sa dovolateľ nedokáže vysporiadať s predmetnými skutočnosťami. Zároveň predmetnú závislosť zvýšil pozitívny lekársky onkologický nález z roku 2007. Závislosť na diazepam sa zároveň konštatuje aj v záveroch Znaleckého posudku č. 1/2017 z 12. januára 2017, ktorý v konaní vypracovali MUDr. Kornélia Fabišíková a MUDr. Ivica Mitriková Kmečová. ... v predmetnom konaní boli vypracované aj znalecké posudky z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, ktorých závery boli v absolútnom rozpore so závermi Znaleckého posudku č. 22/2017. Posledným z nich je Znalecký posudok č. 55/2022 vypracovaný MUDr. Ivicou Mitrikovou Kmečovou, MBA ... tento znalecký posudok ani všetky skôr vykonané znalecké posudky určené na vyšetrenie stavu obvineného sa vôbec nezaoberajú závermi Znaleckého posudku č. 22/2017, ktoré sú v úplnom rozpore s ich závermi. ... neskôr vykonané znalecké posudky majú najmä chybu v nevysporiadaní sa so skutočnosťou, že predtým ako boli vykonané, bola vo vzťahu k duševnému stavu obvineného konštatovaná nezvratná duševná porucha, ktorá postupom času nemôže byť vymiznutá, resp. zmiernená. Predmetnú skutočnosť obvinený počas konania pred súdom prvého stupňa viackrát namietal. ... Počas celého konania pred súdom prvej inštancie nebol pribratý znalecký ústav za účelom odstránenia podstatných rozporov medzi vypracovanými znaleckými posudkami. Obvinený má za to, že jeho právo na obhajobu bolo zásadným spôsobom porušené, a to vzhľadom na skutočnosť, že v prípadoch, kedy dovolateľ sám svojím konaním vykonával vplyv na trestné konanie a vykonával procesné úkony, a to vždy pod vplyvom duševnej poruchy, tak jeho právo na obhajobu bolo vykonané v rozpore so základnými zásadami, kedy nemožno na jeho úkon nazerať ako na úkony robené plne pričítanou osobou, bez vplyvu duševných stavov".

Na základe vyššie konštatovaného obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade ním podaného dovolania rozhodol tak, že

- podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 4T/1/2018, z 11. mája 2023 bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku porušený zákon v § 283 ods. 1, § 285 písm. d) Trestného poriadku za súčasného poukazu na § 23 Trestného zákona v neprospech obvineného R. E.,
- podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 4 T/1/2018, z 11. mája 2023 a zrušil aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej dôjde zrušením, stratili podklad,
- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Mestskému súdu Košice, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa využívajúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku vyjadril prokurátor, a síce tak, že

„ ... dovolanie síce obsahuje formálne vymedzenie dôvodov dovolania (§ 371 ods. 1 písm. c), avšak po obsahovej stránke neobsahuje žiadne relevantné skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodit' v čom má spočívať naplnenie uvedeného dovolacieho dôvodu. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné zdôrazniť, že obvinený mal na hlavných

pojednávaniach konaných na Okresnom súde Košice I obhajcu, pričom pred svojím vyhlásením o vine bol riadne poučený v zmysle § 257 Trestného poriadku, bola mu umožnená porada, po ktorej obvinený vyhlásil, že je vinný a následne po vyhlásení sa vzdal opravného prostriedku voči takto vyhlásenému rozsudku, teda je zrejme, že dovolanie v tomto smere je absolútne nedôvodné... .

... z posledného znaleckého posudku č. 55/2022, vypracovaného JUDr. Ivicou Mitrikovou vyplýva, že obvinený netrpí žiadnou duševnou poruchou, chápe zmysel trestného stíhania a môže sa zúčastňovať úkonov na súde bez ohrozenia svojho života alebo závažného zhoršenia svojho zdravotného stavu ... predmetné námietky obvineného považujem v celom rozsahu za nedôvodné a sú v priamom rozpore s výsledkami vykonaného dokazovania. V tejto súvislosti je však nevyhnutné zdôrazniť, že dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení, keďže ie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonať. ... súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním, ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku".

S odkazom na skôr prezentované úvahy prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí odmietol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejme, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 a § 374 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) na základe podaného dovolania preskúmal, či dovolanie má všetky obsahové a formálne náležitosti a či je prípustné; po vykonaní takto vymedzenej „prvotnej“ prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou riadiac sa nižšie precizovanými úvahami.

+ + +

Najvyšší súd nazretím do príslušnej časti predloženého spisu zistil, že po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa - ktorému predchádzalo okresným súdom (za prítomnosti obhajcu) prijaté vyhlásenie obvineného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe podľa § 257 ods. 1 písm. b) s odkazom na ods. 7 naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku - sa obvinený ihneď po jeho vyhlásení (opäť sa tak stalo za prítomnosti obhajcu) výslovne vzdal práva na podanie odvolania a ani nesúhlasil s podaním odvolania vo svoj prospech oprávnenými osobami (viď č. I. 1693 spisu). K tomu pristupuje skutočnosť, že okresný súd následne v dôsledku vzdania sa práva podať odvolanie proti dotknutému rozsudku v zákonom ustanovenej lehote troch pracovných dní vyhotovil zjednodušený rozsudok (§ 172 ods. 2 Trestného poriadku).

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe, alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V citovanom zákonom ustanovení nie je výslovne špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému právo na podanie dovolania prislúcha. Ku konkretizovaniu osoby, ktorá je oprávnená na podanie dovolania (v zmysle § 369 a nasl. Trestného poriadku) v prípadoch skôr prijatého vyhlásenia o vine podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku možno dospieť s poukazom na znenie iných ustanovení Trestného poriadku.

Podľa ustálenej rozhodovacej praxe (viď napr. R 12/2017 a i.) § 257 ods. 5 Trestného poriadku totiž nemožno vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími zákonnými ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku - dovolaní (§ 369 ods. 1, ods. 2, § 372 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku).

Podľa § 369 Trestného poriadku,

- ods. 1 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1,
- ods. 2 proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1

- a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Z tohto zákonného ustanovenia vyplýva, že osobou oprávnenou podať dovolanie proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa, proti ktorým zákon pripúšťa podať tento mimoriadny opravný prostriedok [trestný rozkaz - § 368 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, rozsudok schvaľujúci dohodu o vine a treste - § 334 ods. 4 Trestného poriadku, rozsudok po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny - § 257 ods. 5 Trestného poriadku a samozrejme proti rozhodnutiam v zmysle § 371 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku], je len minister spravodlivosti.

Tým nie je dotknutý záver, že minister spravodlivosti môže podať dovolanie „len“ na podnet obvineného alebo inej oprávnenej osoby disponujúcej „podnetovým“ oprávnením a nie ex offio [§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Trestného poriadku]. Obmedzenie uvedené v § 371 ods. 4 veta druhá Trestného poriadku sa týka len podnetu na dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa ods. 3 naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku a na procesné situácie uvedené v predchádzajúcej vete preto z právno - kvalifikačného hľadiska nemá žiadne účinky.

Ustanovenie § 369 ods. 2 Trestného poriadku neoddeliteľne nadväzuje na § 257 ods. 5 Trestného poriadku, pričom zrozumiteľne a jednoznačne vymedzuje pre subjekty oprávnené podať dovolanie - oprávnené osoby „okruh“ rozhodnutí, ktoré môžu dovolaním napadnúť. Rozširujúci výklad ustanovenia § 257 ods. 5 Trestného poriadku v prospech obvineného tak, že môže podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku proti rozsudku súdu prvého stupňa, neprichádza do úvahy, a to ani s ohľadom na právo na spravodlivý proces. Prípadne zistená nesprávnosť vo vyššie uvedených rozhodnutiach môže byť napravená len na podklade dovolania podaného ministrom spravodlivosti tak, ako to predpokladá ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku.

Možnosť dovolania z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v prípade dovolania voči rozsudku súdu prvého stupňa po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny je teda nepochybne daná ustanovením § 257 ods. 5 Trestného poriadku, avšak výkladom tohto ustanovenia v kontexte iných ustanovení o oprávnených osobách na podanie dovolania je nevyhnutné dôjsť k záveru, že obvinený nie je oprávnenou osobou na podanie dovolania.

Ďalším ustanovením, ktoré vylučuje obvineného z okruhu oprávnených osôb na podanie dovolania, je ustanovenie § 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku, podľa ktorého oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Tu je potrebné zdôrazniť, že obvinený pred súdom prvého stupňa za prítomnosti svojho obhajcu vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku a jeho vyhlásenie bolo súdom prvého stupňa na hlavnom pojednávaní riadne prijaté. Pred samotným vyhlásením o vine obvinený vzal na vedomie, že súdom prijaté vyhlásenie o vine je neodvolateľné a nenapadnuteľné odvolaním. Prejavom vôle v podobe vyhlásenia o vine sa obvinený legitímne a bez nátlaku rozhodol, že sa vo svojej podstate vzdáva práva podať odvolanie voči výroku súdu prvého stupňa týkajúceho sa uznania viny. Vzdanie sa práva na podanie odvolania po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa sa vzťahovalo už len na odvolanie vo vzťahu k výroku o treste.

V dôsledku vzdania sa práva na podanie odvolania obvinený nenávratne stratil možnosť byť samostatne

oprávnenou osobou na podanie dovolania, pričom je potrebné zdôrazniť, že k tomuto vzdania sa práva došlo v zásade napokon „duplicitne“ s poukazom na § 172 ods. 2 Trestného poriadku.

Aj vtedy sa uplatní už skôr konštatovaný argument, že proti rozsudku prvého stupňa vydanom po prijatí vyhlásenia obvineného o tom, že je vinný, je prípustné podať dovolanie (v súlade s § 257 ods. 5 Trestného poriadku, no dovolanie môže podať na podnet príslušného subjektu výlučne minister spravodlivosti Slovenskej republiky ako oprávnený subjekt podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu, že proti rozhodnutiu nebol podaný riadny opravný prostriedok.

Preto obvinený v konkrétnom prípade nebol v zmysle naznačeného oprávnenou osobou na podanie dovolania v súlade s § 372 ods. 1 Trestného poriadku a najvyššiemu súdu nezostalo nič iné, než na túto právnu skutočnosť prihliadnúť pri formálnom prieskume podaného dovolania a dospieť tak k záveru, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť postupom podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku.

Riadiac sa vyššie vyjadreným rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.